Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування головного закладу вищої освіти)

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

(повна назва відокремленого структурного підрозділу)

Циклова комісія *комп'ютерна інженерія*

(назва циклової/предметної комісії)

"ПОГОДЖЕНО"
Завідувач
Природничого відділення

(підпис) Христина МЕЛЬНИЧУК (ім'я та прізвище)

"24" 08 20 26 року

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник директора
з навчально-методичної роботи

(підпис) Микола ДЕРЕВ'ЯНЧУК (ім'я та прізвище)

"28" 08 20 26 року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

"Основи правознавства"

(вкажіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма

"Комп'ютерна інженерія"

(назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність

F7 Комп'ютерна інженерія

(код і назва спеціальності)

Галузь знань

F Інформаційні технології

(код і назва галузі знань)

Освітньо-професійний ступінь

фаховий молодший бакалавр

(назва освітньо-професійного ступеня)

Мова навчання

українська

(вказати: на якій мові читається предмет)

Чернівці, 2026

Програма навчальної дисципліни *"Основи правознавства"*

(назва навчальної дисципліни)

складена відповідно до освітньо-професійної програми

"Комп'ютерна інженерія"

(назва освітньо-професійної програми)

затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 4 від «28» березня 2025 року) та введеної в дію наказом ректора №315 від «28» серпня 2026 року.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені (педагогічні) звання)

викладач першої кваліфікаційної категорії, А.Д. Доманчук

Профайл викладача https://law-college.chnu.edu.ua/tsyklova-komisiia/sklad-tsyklovoi-komisii/domanchuk-alona-dmytrivna/

E-mail a.domanchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3554

Робоча програма обговорена та узгоджена на засіданні циклової комісії

правничих дисциплін

Протокол № 1 від "27" серпня 2026 року

Голова циклової комісії _____ *Ніна ПОПЕЛЬНИЦЬКА*

(підпис) (ім'я та прізвище)

Схвалена Методичною радою

Протокол № 1 від "27" 08 2026 року

Голова методичної ради _____ *Ольга БІЛОКРИЛА*

(підпис) (ім'я та прізвище)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол № ____ від _____, 20 __р. _____ _____

(підпис) (ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № ____ від _____, 20 __р. _____ _____

(підпис) (ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № ____ від _____, 20 __р. _____ _____

(підпис) (ініціали та прізвище голови ЦК)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Анотація: дисципліна «Основи правознавства» це систематизований комплекс узагальнених вчень про права і свободи людини, демократичне суспільство та його цінності, систему органів державної влади в Україні.

Фундаментальними цінностями сучасного світу виступають демократія, свобода, повага гідності та прав людини, солідарність та участь. Базовою умовою демократичного розвитку суспільства є наявність громадян, які володіють уміннями здійснювати зважений і раціональний вибір, критично мислити та аналізувати інформацію, розуміють роль і значення права, толерантно ставляться до думок інших, активно цікавляться суспільним, політичним та економічним життям.

Правова інформація, яка є основою даного комплексу – це результат напрацювання різноманітних наукових шкіл, на підставі якої формуються знання студентів про громадянське суспільство та роль громадян у становленні і функціонуванні демократичної, правової держави.

Мета: формування цілісного, системного розуміння державно-правових явищ, генези та закономірностей їх функціонування і розвитку; оволодіння понятійно-категоріальним апаратом сучасної юриспруденції і правової практики; формування у студентів правосвідомості, правової культури, розвитку творчого теоретичного правового мислення, використання яких необхідне при вирішенні практичних завдань в їх майбутній професії.

Завдання: довести до свідомості студентів важливість актуальності та значущості процесу побудови та вдосконалення громадянського суспільства та правової держави в Україні на сучасному етапі; акцентувати увагу на необхідності у формуванні нового, вищого рівня правової свідомості та правової культури; висвітлити роль правового виховання та глибоких знань норм законодавства, прав, свобод та обов'язків людини і громадянина без яких неможливі еволюційний та ефективний розвиток жодного суспільства; покращити рівень правових знань за допомогою системного професійно організованого правового виховання з використанням усіх його форм за допомогою наукової юридичної літератури, нових змін і доповнень в законодавстві України та новітніх комп'ютерних технологій; дослідити процеси правових реформ, прийняття Верховною Радою України нових законодавчих актів, створення ефективної національної правової системи, що дасть змогу нашим громадянам та державі повністю інтегруватись у Європейське правове поле, сформувати ефективні інститути громадянського суспільства та побудувати дійсно демократичну, соціальну, правову державу; навчити студентів аналізувати і узагальнювати законодавчі акти та вивчений матеріал; навчити правильно застосовувати на практиці норми законодавства України; для реалізації даних завдань необхідно досягти високого рівня правових знань, умінь та навичок.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

– теоретико-правові основи суспільних цінностей, громадянських ідеалів, етичних норм поведінки, моральних якостей, громадянської відповідальності, громадянської самосвідомості;

– права, свободи людини та механізми їхньої реалізації і захисту, форми й способи суспільно-політичної участі громадян у житті суспільства, держави, громади;

– сутність і значення громадянського обов'язку, політичних подій і суспільних процесів, роль участі у творенні громадянського суспільства;

– основні засади розвитку екологічної культури, розуміння сучасних екологічних проблем, викликів глобалізації та цілей сталого розвитку, усвідомлення їх актуальності; розвиток особистої відповідальності за стан довкілля, вибір екологічно дружньої поведінкової моделі та здорового способу життя;

– особливості розвитку поінформованості;

– правовий статус, структуру, завдання, функції та повноваження органів державної влади в Україні;

– систему судоустрою України та організаційно-правові засади здійснення правосуддя відповідно до визначених законом процедур судочинства в Україні;

– систему правоохоронних органів України;

– основні аспекти участі України у міжнародних відносинах.

вміти:

– критично мислити, визначати проблеми, обирати шляхи і способи їх розв’язання;

– шукати, обробляти, використовувати та перевіряти інформацію, вміти критично аналізувати різнобічну інформацію, виявляти маніпуляції;

– аналізувати різні джерела інформації, висловлювати власну думку та аргументувати її;

– вести конструктивний діалог, співпрацювати з іншими, знаходити компроміс, поважати думку інших, проявляти толерантність, емпатію;

– реалізовувати свої права та захищати їх, допомагати іншим у відстоюванні їхніх прав та законних інтересів;

– вміти дебатувати, аргументувати власну думку (усно та письмово), досліджувати суспільно значимі явища, події і процеси, тощо;

– володіти сукупністю здатностей, необхідних для життя у полікультурному суспільстві на засадах толерантності;

– володіти навичками ефективної комунікації;

– вміти правильно застосовувати норми законодавчих актів України при вирішенні практичних завдань;

– відслідковувати нові зміни і доповнення в законодавстві України;

Пререквізити: Для підвищення ефективності вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен до початку курсу мати знання з таких дисциплін: Історія України, Соціологія, Економічна теорія.

Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

Загальні:

ЗК.01 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК.02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системізнань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні:

СК01. Здатність застосовувати законодавчу та нормативно правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі інформаційних технологій.

Програмні результати навчання:

РН.01 Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН.04. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності.

РН.12. Поєднувати теорію і практику, знаходити та обґрунтовувати шляхи рішення типових задач у професійній діяльності з урахуванням виробничих інтересів.

2. Опис навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	Годин	Модулів	Лекції	Семінарські	практичні	Лабораторні	самостійна робота	підготовка до екзамену	
Денна	2	4	3,0	90	2	18	8	10	–	54	–	залік

2.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		Лекції	семінарські	Практичні	Лабораторні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Права і свободи людини. Демократичне суспільство та його цінності						
Тема 1. Людська гідність і права людини. Тема 2. Еволюція прав людини. Тема 3. Людина і держава .	10	2	2	-	-	6
Тема 4. Права дитини. Тема 5. Механізм захисту прав людини і прав дитини. Тема 6. Права людини та права дитини в умовах збройного конфлікту.	10	2	-	2	-	6
Тема 7. Демократична держава.	10	2	-	2	-	6
Тема 8. Громадянське суспільство. Тема 9. Громада. Тема 10. Громадянська участь у житті суспільства.	10	2	2	-	-	6
Тема 11. Навчальний заклад - простір демократії. Тема 12. Дитячі й молодіжні громадські об'єднання. **Модульна контрольна робота №1**	10	2	2	-	-	6
Разом за Модулем 1	**50**	**10**	**6**	**4**	**-**	**30**
Модуль 2. Органи державної влади України. Україна, Європа, Світ						
Тема 13. Законодавча влада України. Тема 14. Президент України.	10	2	-	2	-	6
Тема 15. Органи виконавчої влади України. Тема 16. Органи місцевого самоврядування України.	10	2	-	2	-	6
Тема 17. Судові та правоохоронні органи України.	10	2	-	2	-	6
Тема 18. Інтеграція та глобалізація. Міжнародні відносини та міжнародне право. Україна – член європейського та світового співтовариства. **Модульна контрольна робота №2**	10	2	2	-	-	6
Разом за Модулем 2	**40**	**8**	**2**	**6**	**-**	**24**
Підготовка до заліку	-	-	-	-	-	-
Усього за дисципліну	**90**	**18**	**8**	**10**	**-**	**54**

3. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	**Тема 1. Людська гідність і права людини.** **Тема 2. Еволюція прав людини. Тема 3. Людина і держава.** 1. Поняття людської гідності. Людська гідність – основа прав людини. 2. Рівність і рівноправність. 3. Поява та розвиток прав людини. 4. Основоположні права і свободи людини.	2
2.	**Тема 4. Права дитини.** **Тема 5. Механізм захисту прав людини і прав дитини. Тема 6. Права людини та права дитини в умовах збройного конфлікту** 1. Поняття прав дитини. Конвенція ООН про права дитини. 2. Порушення прав людини. 3. Поняття механізмів захисту прав людини. Міжнародні та європейські механізми захисту прав людини.	2
3.	**Тема 7. Демократична держава.** 1. Виникнення і зміст демократії. 2. Демократичні цінності. 3. Загрози для демократії. 4. Демократичні інститути.	2
4.	**Тема 8. Громадянське суспільство.** **Тема 9. Громада. Тема 10. Громадянська участь у житті суспільства.** 1. Поняття громадянського суспільства. Функції громадянського суспільства. 2. Поняття громади. Роль громади в житті людини, суспільства, держави. 3. Роль громадянина у демократизації суспільства. Демократичний громадянин.	2
5.	**Тема 11. Заклад вищої освіти – простір демократії.** **Тема 12. Молодіжні громадські об'єднання** 1. Студентська громада. 2. Взаємодія студентів, викладачів, батьків, адміністрації навчального закладу в організації студентського життя. Створення молодіжної громадської організації.	2
6.	**Тема 13. Законодавча влада України. Тема 14. Президент України** 1. Структура та порядок роботи Верховної Ради України. 2. Правовий статус народних депутатів України.	2
7	**Тема 15. Органи виконавчої влади України.** **Тема 16. Органи місцевого самоврядування України.** 1. Система органів виконавчої влади.	2
8.	**Тема 17. Судові та правоохоронні органи України.** 1. Правосуддя в Україні. Поняття, основні ознаки та принципи. 2. Конституційний Суд України.	2

9.	**Тема 18. Інтеграція та глобалізація. Міжнародні відносини та міжнародне право. Україна – член європейського та світового співтовариства** 1. Поняття інтеграції та глобалізації. Вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину. 2. Витоки та процес європейської інтеграції. 3. Загрози сучасному світу. Збройна агресія р. ф. проти України як виклик світовому порядку та демократичним цінностям. 4. Європейське і світове співробітництво.	2
Всього		**18**

Контроль виконання завдань, винесених на підготовку до лекційних занять та опрацювання лекційного матеріалу, здійснюється в межах тематичного контролю. Однією з опор для опрацювання лекційного матеріалу є конспект лекцій, що ведеться студентами.

Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретний модуль.

4. Теми семінарських занять

з/п	Коротка характеристика	Кількість годин
1.	**Тема 1. Людська гідність і права людини.** **Тема 2. Еволюція прав людини. Тема 3. Людина і держава.** 1. Класифікація прав людини. 2. Борці за права людини. 3. Взаємовідносини «людина – держава». 4. Верховенство права.	2
2.	**Тема 8. Громадянське суспільство.** **Тема 9. Громада. Тема 10. Громадянська участь у житті суспільства.** 1. Роль громадян у становленні й функціонуванні громадянського суспільства. 2. Громадські організації. Інші форми самоорганізації громадян. 3. Реалізація та захист громадою своїх прав і законних інтересів. 4. Участь громадян у розв'язанні проблем громади.	2
3.	**Тема 11. Заклад вищої освіти – простір демократії.** **Тема 12. Молодіжні громадські об'єднання** 1. Врядування та управління навчальним закладом. 2. Свобода асоціацій. 3. Молодіжні об'єднання й рухи.	2
4.	**Тема 18. Інтеграція та глобалізація. Міжнародні відносини та міжнародне право. Україна – член європейського та світового співтовариства.** 1. Міграційні процеси. Види та форми сучасної міграції. 2. Міжнародні відносини. 3. Особливості міжнародного права. 4. Система безпеки. 5. Урядові і неурядові міжнародні організації. Міжнародна солідарність.	2
Всього		**8**

Контроль виконання завдань, винесених на підготовку до семінарських занять здійснюється в межах відповідного заняття. Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретне заняття.

5. Теми практичних занять

з/п	Коротка характеристика	Кількість годин
1.	**Тема 4. Права дитини.** **Тема 5. Механізм захисту прав людини і прав дитини. Тема 6. Права людини та права дитини в умовах збройного конфлікту.** **Виконання практичних завдань з наступних питань:** Адміністративний та судовий порядок захисту прав дитини та прав людини на внутрішньодержавному рівні. Організація та проведення кампанії із захисту прав людини в місцевій громаді. Процедура звернення до Європейського Суду з прав людини. Роль правозахисних організацій і правозахисників. Способи та шляхи захисту цивільних осіб в умовах збройного конфлікту.	2
2.	**Тема 7. Демократична держава.** **Виконання практичних завдань з наступних питань:** Вибори і референдум в Україні.	2
3.	**Тема 13. Законодавча влада України. Тема 14. Президент України.** **Виконання практичних завдань з наступних питань:** Організація роботи Верховної Ради України. Законодавча процедура. Повноваження Президента України.	2
4.	**Тема 15. Органи виконавчої влади України.** **Тема 16. Органи місцевого самоврядування України.** **Виконання практичних завдань з наступних питань:** Повноваження органів виконавчої влади та місцевого самоврядування України.	2
5.	**Тема 17. Судові та правоохоронні органи України.** **Виконання практичних завдань з наступних питань:** Організаційно-правові засади діяльності судової влади в Україні та правоохоронних органів.	2
Всього		**10**

Контроль виконання завдань, винесених на підготовку до практичних занять проводиться в рамках відповідного заняття та наявністю зошитів з практичних робіт студентів.

Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретне заняття.

6. Самостійна робота

Принципи організації самостійної роботи

– використання міждисциплінарних зв’язків з уже вивченими курсами;
– робота з фрагментами першоджерел, зокрема, й англомовними;
– втілення результатів виконання роботи у різних формах творчих завдань;
– діалогічність і ідейний взаємообмін (зокрема, позаурочний) студентів щодо змісту самосійної роботи; взаємне збагачення студентами знань одне одного через представлення власних тематичних траєкторій.

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст	К-сть годин
1.	Тема 1. Людська гідність і права людини. Тема 2. Еволюція прав людини. Тема 3. Людина і держава.	1. Права і свободи людини та їх гарантування і захист державою. 2. Позитивні і негативні зобов’язання держави.	6
2.	Тема 4. Права дитини. Тема 5. Механізм захисту прав людини і прав дитини. Тема 6. Права людини та права дитини в умовах збройного конфлікту.	1. Забезпечення та реалізація прав дитини в Україні. 2. Національні механізми захисту прав людини, їх класифікація. 3. Захист прав дитини. 4. Міжнародне гуманітарне право. 5. Забезпечення та захист прав людини та прав дитини в умовах збройного конфлікту.	6
3.	Тема 7. Демократична держава.	1. Законодавча, виконавча та судова влада в демократичній державі. 2. Вибори і референдум як інструменти демократії. 3. Конституція та її призначення. 4. Правова держава. 5. Роль політичних партій в демократичній державі.	6
4.	Тема 8. Громадянське суспільство. Тема 9. Громада. Тема 10. Громадянська участь у житті суспільства.	1. Громадянська позиція, активність та відповідальність. 2. Волонтерство.	6
5.	Тема 11. Заклад вищої освіти – простір демократії. Тема 12. Молодіжні громадські об’єднання	1. Створення молодіжної громадської організації.	6
6.	Тема 13. Законодавча влада України. Тема 14. Президент України	1. Повноваження Верховної Ради України. 2. Правовий статус Президента України. 3. Припинення повноважень Президента України.	6

7.	Тема 15. Органи виконавчої влади України. Тема 16. Органи місцевого самоврядування України.	1. Кабінет Міністрів України – вищий орган виконавчої влади. 2. Поняття, основні принципи та система місцевого самоврядування.	6
8.	Тема 17. Судові та правоохоронні органи України.	1. Система судоустрою України – місцеві суди, апеляційні суди, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України. 2. Національна поліція України – підрозділи кримінальної та спеціальної поліції. 3. Прокуратура України. 4. Державне бюро розслідувань – органи внутрішньої безпеки, забезпечення особистої безпеки. 5. Служба безпеки України.	6
9.	Тема 18. Інтеграція та глобалізація. Міжнародні відносини та міжнародне право. Україна – член європейського та світового співтовариства	1. Участь України в ООН, ОБСЄ, Раді Європи, СОТ тощо. 2. Європейський вибір України. Угода про асоціацію Україна – ЄС. 3. Україна і НАТО: напрямки співпраці.	6
Всього			**54**

Контроль виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання, здійснюється в межах модульного контролю і передбачає перевірку конспекту, розв’язаних завдань чи створеного проєкту.

Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретний модуль.

7. Методи навчання

При вивченні дисципліни передбачене проведення лекцій, семінарських та практичних занять. Самостійна робота, пов'язана з опрацюванням відповідного теоретичного та практичного матеріалу, може супроводжуватись підготовкою конспектів, вирішенням ситуаційних завдань, домашніх чи самостійних робіт, підготовкою проєктів.

Викладання дисципліни передбачає поєднання основних традиційних та інноваційних методів навчання з елементами електронного консультування, що передбачає використання сучасних інформаційних технологій, платформ та забезпечує засвоєння програмних результатів навчання.

Для досягнення освітньої мети й прогнозованих результатів навчання у дисципліні «Основи правознавства» використовуються такі технології та методи навчання:

1. Пояснювально-ілюстративний метод (виклад теоретичного матеріалу на лекціях, ілюстрація методів вирішення ситуаційних завдань та прикладів застосування в професійній сфері, показ презентацій).
2. Метод проблемного навчання, що передбачає засвоєння студентами фундаментальних знань з дисципліни та пошуку способів вирішення поставлених на лекції завдань.
3. Репродуктивний метод, що передбачає безпосереднє застосування набутих базових знань до демонстрації практичних умінь та навичок при вирішенні поставлених завдань.
4. Частково-пошуковий метод – організація пошуку об'єктів дослідження, вирішення запропонованих викладачем завдань.
5. Дослідницький метод, що передбачає пошук вирішення практичних завдань дисципліни з можливістю консультацій з викладачем.
6. Використання мультимедійних та хмарних технологій при організації комунікації з викладачем чи при онлайн-навчанні, а також використання платформи для електронного навчання Moodle (https://moodle.chnu.edu.ua).
7. Групові та індивідуальні методи роботи на практичних заняттях та при виконанні завдань самостійної роботи, формуванням напрацювань для виконання і захисту практичних завдань.
8. Інтерактивні методи навчання: робота в малих групах та тренінги; методи проєктів, кейс-метод; метод «мозкового штурму»; ділова гра, рольова гра та інші освітні технології;
9. Застосування електронних курсів та ресурсів, а також платформи для електронного навчання Moodle (https://moodle.chnu.edu.ua).

Отримані навички та знання в подальшому будуть використані під час виконання завдань практичного характеру.

8. Система контролю та оцінювання

Методи контролю

Методи та засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання даної дисципліни наступні:

– поточні та модульні контрольні роботи з використанням різнорівневих завдань та стандартизованих тестів у системі дистанційного навчання Moodle;

– презентації результатів виконаних завдань;

– аналітичні звіти щодо виконаних практичних завдань;

– захист творчих робіт (есе, творів-роздумів, проєктів, рефератів, доповідей);

– інші види індивідуальних та групових завдань.

У разі проведення навчального процесу та оцінювання в дистанційній формі використовуються засоби Moodle (у тому числі тестування).

Контроль самостійної роботи і оцінка її результатів включає:

–самоконтроль і самооцінку студента;

–контроль і оцінку з боку викладача, циклової комісії, державних кваліфікаційних комісій та ін.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

–проведення заліку;

–тестування;

–проведення модульних контрольних робіт;

–письмові чи усні опитування студентів;

–захист практичних завдань.

Форми контролю

Даною дисципліною передбачені наступні форми поточного контролю:

– усне опитування (фронтальне, індивідуальне та комбіноване), захист завдань практичного характеру, а також усні відповіді студентів;

– письмове опитування (модульні контрольні, тестування, правові диктанти і самостійні роботи).

Форма підсумкового контролю – залік.

Академічна доброчесність

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов’язковим є посилання на джерела інформації. У разі виявлення викладачем факту порушення академічної доброчесності (плагіат, переписування, списування тощо) студенту виставляється незадовільна оцінка за відповідний вид роботи.

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»:

- Етичний кодекс Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

- Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж Чернівецького національного університеті імені Юрія Федьковича»
- Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича

Використання здобувачами фахової передвишої освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- *допускається за умови* дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- *не допускається* використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з порушенням інших вимог академічної доброчесності.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)											Кількість балів	Кількість балів (Залік)	Сумарна к-ть балів
Модуль №1						Модуль № 2							
Т 1,2,3	Т 4,5,6	Т 7	Т8,9,10	Т 11	МКР	Т 13,14	Т 15,16	Т 17	Т 18	МКР			
4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	50	50	100

Критерії оцінювання відповідей студентів

Рівень знань	Бали	Критерії оцінювання відповіді
Високий	90 -100 % від максимальної кількості встановлених балів	Відповідь студента: - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, правильне розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - містить послідовне та аргументоване вирішення ситуаційного завдання, правильне застосування норм законодавства при вирішенні практичного завдання; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Достатній	70-89 % від максимальної кількості встановлених балів	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - окремі формулювання є нечіткими, міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання; - порядок вирішення ситуаційного завдання є правильним, однак допущені помилки при застосуванні норм законодавства.
Середній	50-69 % від максимальної кількості встановлених балів	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при відповіді на питання: - зміст відповіді свідчить про прогалини у знаннях з відповідного питання або ж про неправильне розуміння окремих аспектів поставленого питання; - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - порушено порядок вирішення ситуаційного завдання і/або присутні помилки при застосуванні норм законодавства.
Початковий	0-49 % від максимальної кількості встановлених балів	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі (є безсистемною чи алогічною). Ситуаційне завдання вирішено неправильно.

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів під час проведення підсумкового контролю

В кінці вивчення дисципліни «Основи правознавства» студенти згідно із навчальним планом складають залік. Залік проводиться в усній або письмовій формах. Залікове завдання може бути у вигляді залікового білету, яке включає 2 теоретичні питання, 3 тестових завдань та 1 практичне завдання, або тестування на платформі Moodle. Підсумкова оцінка знань студентів з дисципліни «Основи правознавства» здійснюється на основі проведення заліку, результати якого оцінюються за 50-бальною шкалою.

На оцінювання впливають такі моменти:

- рівень опанування основних проблемних питань відповідно до програми дисципліни та до завдань білетів;
- знання студентом ключових термінів і категорій;
- вміння вирішувати ситуаційні завдання та робити висновок;
- ступінь ознайомлення із основною та додатковою науковою літературою відповідно до програми дисципліни;
- вміння пов’язати теоретичні положення з практикою;
- здатність студента відстоювати власні погляди;
- вміння логічно у відведений час викласти основні положення запропонованих в заліковому завданні питань і зробити відповідні висновки і узагальнення.

50,0-45,0 балів ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основу та ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

44,9-40,0 балів ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, вирішенні ситуаційних завдань.

39,9-35,0 балів ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, але не вміє робити певні узагальнення і висновки, не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, вирішенні ситуаційних завдань.

34,9-30,0 балів ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповні відповіді на поставлені теоретичне запитання, допустився грубих помилок у розв’язанні практичного завдання.

29,9-25,0 балів ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповні відповіді на поставлені теоретичне запитання, не вміє чітко узагальнити опрацьований матеріал, допустився грубих помилок у вирішенні ситуаційного завдання.

24,9-17,5 балів ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на більшість поставлених теоретичних запитань, не неправильно вирішує ситуаційне завдання.

17,4-0 балів ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання, не вміє вирішити ситуаційне завдання.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

<table>
<tr><td rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</td><td rowspan="2">Оцінка ЄКТС</td><td colspan="2">Оцінка за національною шкалою</td></tr>
<tr><td>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</td><td>для заліку</td></tr>
<tr><td>90-100</td><td>A</td><td>Відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>80-89</td><td>B</td><td rowspan="2">Добре</td></tr>
<tr><td>70-79</td><td>C</td></tr>
<tr><td>60-69</td><td>D</td><td rowspan="2">Задовільно</td></tr>
<tr><td>50-59</td><td>E</td></tr>
<tr><td>35-49</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td>0-34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов’язковим самостійним повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов’язковим самостійним повторним вивченням дисципліни</td></tr>
</table>

10. Перелік питань до заліку

1. Поняття людської гідності. Людська гідність – основа прав людини.
2. Рівність і рівноправність.
3. Поява та розвиток прав людини.
4. Основоположні права і свободи людини.
5. Поняття прав дитини. Конвенція ООН про права дитини.
6. Порушення прав людини.
7. Поняття механізмів захисту прав людини. Міжнародні та європейські механізми захисту прав людини.
8. Виникнення і зміст демократії.
9. Демократичні цінності.
10. Загрози для демократії.
11. Демократичні інститути.
12. Поняття громадянського суспільства. Функції громадянського суспільства.
13. Поняття громади. Роль громади в житті людини, суспільства, держави.
14. Роль громадянина у демократизації суспільства. Демократичний громадянин.
15. Студентська громада.
16. Взаємодія студентів, викладачів, батьків, адміністрації навчального закладу в організації студентського життя.
17. Створення молодіжної громадської організації.
18. Структура та порядок роботи Верховної Ради України.
19. Правовий статус народних депутатів України.
20. Система органів виконавчої влади.
21. Правосуддя в Україні. Поняття, основні ознаки та принципи.
22. Конституційний Суд України.
23. Поняття інтеграції та глобалізації. Вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину.
24. Витоки та процес європейської інтеграції.
25. Загрози сучасному світу. Збройна агресія р. ф. проти України як виклик світовому порядку та демократичним цінностям.
26. Європейське і світове співробітництво.
27. Класифікація прав людини.
28. Борці за права людини.
29. Взаємовідносини «людина – держава».
30. Верховенство права.
31. Роль громадян у становленні й функціонуванні громадянського суспільства.
32. Громадські організації. Інші форми самоорганізації громадян.
33. Реалізація та захист громадою своїх прав і законних інтересів.
34. Участь громадян у розв’язанні проблем громади.
35. Врядування та управління навчальним закладом.
36. Свобода асоціацій.
37. Молодіжні об’єднання й рухи.
38. Міграційні процеси. Види та форми сучасної міграції.
39. Міжнародні відносини.
40. Особливості міжнародного права.
41. Система безпеки.
42. Урядові і неурядові міжнародні організації. Міжнародна солідарність.
43. Забезпечення та реалізація прав дитини в Україні.
44. Забезпечення та захист прав людини та прав дитини в умовах збройного конфлікту.
45. Повноваження Верховної Ради України.
46. Правовий статус Президента України.
47. Вибори і референдум як інструменти демократії.

48. Кабінет Міністрів України – вищий орган виконавчої влади.
49. Система судоустрою України – місцеві суди, апеляційні суди, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України.
50. Національна поліція України – підрозділи кримінальної та спеціальної поліції.
51. Прокуратура України.
52. Участь України в ООН, ОБСЄ, Раді Європи, СОТ тощо.
53. Європейський вибір України. Угода про асоціацію Україна – ЄС.
54. Україна і НАТО: напрямки співпраці.
55. Міжнародне гуманітарне право.

11. Рекомендована література

1. Конвенція Про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. № 995_004. URL: https://zakon.rada. gov.ua/laws/ show/995_004#Text

2. Конвенція ООН Про права дитини від 20 листопада 1989 р. № 995_021 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#top

3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 року. № 995_015 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ 995_015# Text

4. Конституція України від 28.06.1996 року. № 254к/96-ВР URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#top

5. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 року. № 2456-VI URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text

6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року. № 2755-VI URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17

7. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: Закон України від 13.12.2022 № 2834-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text

8. Про затвердження Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 липня 2024 р. № 864. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/864-2024-%D0%BF#top

9. Вища освіта і наука: науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від.; [упоряд. А. В. Козонущенко; за заг. ред. І. І. Тіщенко; наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін]. – Київ: [б. в.], 2022. – № 2 (лютий). – 39 с.

10. Громадянська освіта в умовах безпекових викликів і загроз: навчальний посібник / за ред. А. М. Круглашова, Н. Ю. Ротар, І. В. Цікул. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. 184 с.

11. Правознавство (профільний рівень): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / В. М. Кравчук, А. А. Єзеров, І. Д. Васильків – Тернопіль: Астон, 2023. – 310 с.

12. Розвиток громадянського суспільства в умовах воєнного часу: Збірник матеріалів та доповідей Всеукраїнської науково-практичної Конференції (м. Київ, 22 квітня 2023 р.). Ред. кол. А.Є. Конверський (голова), О.В. Батрименко, Ф.П. Власенко, [та ін.]. Київ: ВАДЕКС, 2023. 216 с.

13. Утвердження української національної та громадянської ідентичності: монографія / К. Журба, І. Бех, С. Бойко, В. Євтушок, С. Гаряча, Л. Канішевська, І. Кучинська, С. Кучинський, О. Лісовець, І. Нестайко, Л. Павлова, В. Рагозіна, О. Рейпольська, Н. Сеньовська, С. Толочко, С. Федоренко, І. Шкільна, В. Ясько; за заг. ред. К. Журба, О. Рейпольська. Київ: «Компрінт». – 2024. – 232 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційна сторінка Президента України. URL: https:// www.president.gov.ua/
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https:// www.rada.gov.ua/
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: https:// www.kmu.gov.ua/
4. Веб-портал Судової влади України. URL: https://court.gov.ua/
5. Офіційний сайт Служби безпеки України. URL: https://ssu.gov.ua/
6. Офіційний сайт Національної поліції. URL: https://www.npu.gov.ua/